

Seletuskiri

Valga Vallavolikogu määruse „Valga valla 2020. aasta eelarve“ juurde

Valga valla 2020. aasta eelarve koostamisel juhindutakse Valga valla arengukavast ja eelarvestrateegiast aastateks 2019–2023, Rahandusministeeriumi juhendmaterjalidest, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest, Valga valla finantsjuhtimise korrast ja teada olevatest majandusprognosidest.

Valga valla prioriteetid 2020. aastal on:

1. Valla tasakaalustatud areng ja säästlik majandamine.
2. Euroopa Liidu 2014-2020 perioodi toetusmeetmete kasutamiseks projektide kirjutamine.
3. Alustatud projektide elluviimine.

1. PÕHITEGEVUSE TULUD

Tulude eelarve planeerimise aluseks on 2018 – 2019. aastate tulude laekumine, planeeritud tegevused ja Rahandusministeeriumi koostatud prognoosid aastaks 2020.

1.1. Maksud

Tabel 1. Maksutulud

Maksutulud	2018 täitmine	2019 eelarve	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2020 vs 2019
Füüsilise isiku tulumaks	8 782 192	9 450 000	9 485 000	9 780 750	3,5%
Maamaks	362 620	365 420	389 600	388 000	6,2%
Reklaamimaks	9 448	9 000	9 000	9 000	0%
Kokku	9 154 260	9 824 420	9 883 600	10 177 750	3,6%

1.1.1 Füüsilise isiku tulumaks

Füüsilise isiku tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigi poolt omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr. Tulumaksu eraldati 2018. aastal omavalitsustele 11,86% maksumaksjate maksustatavast tulust, 2019. aastal 11,93% ja 2020. aastal tõuseb määr 11,96%-ni.

1.1.2 Maamaks

Maamaksu laekumine on omavalitsustes olnud viimasel ajal stabiilne, maa maksustamise hind on enamuse omavalitsustes olnud maksimumi lähedal. Valga vallas kehtestati maa maksustamise määraks 2,5 % maa maksustamishinnast ja põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määraks 2,0 protsent maa maksustamishinnast aastas.

1.1.3 Reklaamimaks

Reklaamimaks on maks, mille osakaal valla eelarves on väike (0,04 – 0,05% tulude mahust). Reklaamimaksu laekumiseks on 2020. aastaks planeeritud 9,0 tuhat eurot, seda laekub ainult Valga linnas.

1.2. Kaupade ja teenuste müük

Kaupade ja teenuste müügi all on laekumised riigilõivudest, haridustegevusest – koolitusteenu müük teistele omavalitsustele, lasteaiatasud ja ringitasud koolides, kultuuriasutuste tulud s.h. muusikakooli õppemaks, tulud sotsiaalalalasest tegevusest (lastekodu teenuse müük,

sotsiaaltransport, koduhooldusteenus jms), elamu- ja kommunaalalasest tegevusest (sauna piletid, wc-teenus), metsatulu, renditulu.

Tabel 2. Kaupade ja teenuste müük

Tulu liik	2018 täitmine	2019 eelarve	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2020 vs 2019
Riigilõiv	6 307	8 000	8 000	8 000	0%
Laekumine haridusasutuste majandustegevusest	493 730	465 268	473 300	517 968	11,3%
Laekumine kultuuriasutuste majandustegevusest	118 956	51 000	70 000	76 600	50,2%
Laekumine spordiasutuste majandustegevusest	16 587	12 000	23 000	23 000	91,7%
Tulu sotsiaalalalasest tegevusest	255 690	285 400	287 000	295 620	3,6%
Kommunaaltegevuse tulud	27 809	28 500	26 000	28 500	0%
Metsatulu	47 577	55 000	50 000	75 000	36,4%
Rendid	214 218	185 000	190 700	194 900	5,4%
Kokku	1 180 874	1 090 168	1 128 000	1 219 588	11,9%

Haridusasutuste majandustegevuse tuluna kajastatakse üldharidusteenus teistele omavalitsustele, mis on planeeritud lähtuvalt 2020. aasta arvestuslikest õppekoha tasudest ja 2019. aasta novembri kuu seisuga haridusasutustes olnud teiste omavalitsuste registrites olevate laste arvust (lasteaedades 29 last ja üldhariduskoolides 83 õpilast). Alates 2019. aastast planeeritakse eelarvesse tulud lasteaedade õppe- ja kohatasudest ning toiduraha. Haridusasutuste majandustegevuse tuluna arvestatakse ka Valga Muusikakooli ringitasu.

Kultuuriasutuste majandustegevuse tuluna on planeeritud Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuse ringitasu ja ürituste piletitulu. Spordiasutuste majandustegevuse tulud on 2020. aasta eelarvesse planeeritud vastavalt 2019. aasta tegelikule laekumisele.

Sotsiaalalalase tegevuse tulude kasv on 2020. aastal planeeritud Valga Perekeskus „Kurepesa“ ja Karula Hooldemaja kahamaksumuse tõusust. Üüri ja renditulud on 2020. aasta eelarvesse planeeritud vastavalt 2019. aasta tegelikule laekumisele.

1.3. Saadavad toetused tegevuskuludeks

Toetustena kajastatakse tasandus- ja toetusfondi summasid, nende hulka kuuluvad riiklik haridustoetus, toimetuleku- ja matusetoetus, asendushooldusteenuse toetus, toetus puuetega lastele teenuste korraldamiseks, huvihariduse toetus, toetus teedehoiule ja toetus rahvastikutoimingute korraldamiseks.

Tabel 3. Riigieelarvest saadavad toetused

Toetuse liik	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Tasandusfond	3 809 525	3 691 517	-3,1%
Toetusfond:			
haridustoetus	3 562 205	3 571 255	0,3%
huviharidustoetus	389 408	397 548	2,1%
alushariduse palgatoetus	131 177	128 664	-1,9%
toimetulekutoetus	527 915	687 657	23,2%
matusetoetus	59 371	57 265	-3,7%
raske ja sügava puudega lastele teenuste korraldamiseks	27 116	40 103	32,4%
asendus- ja järelhooldusteenuse toetus	439 520	360 720	-17,9%
teedehoiuks	472 496	472 496	0%
rahvastikutoimingute korraldamiseks	20 376	15 816	-22,4%
Kokku	9 436 997	9 423 041	-0,4%

Kõiki riigieelarvest saadavate toetuse summasid ei ole eelarve eelnõu esitamise ajaks teada¹, täpsete summade selgumisel korrigeeritakse vastavalt ka eelarvet.

Muude saadud toetuste all tegevuskuludeks on eelarves planeeritud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ühistranspordi toetus (40,0 tuh. eurot), Kultuuriministeeriumi toetus muuseumile (128,4 tuh. eurot) ja raamatukogule (138,5 tuh. eurot) ning 615 eurot Rahandusministeeriumilt õppelaenu tasumiseks. Võrreldes 2019. aastaga ole nende toetuste osas muutust toimunud.

1.4. Muud tegevustulud

Muude tegevustuludena kajastatakse tulu loodusressursside kasutamisest, peamiselt vee erikasutustasu, planeeritud laekumine 2020. aasta eelarvesse 25,0 tuh. eurot. Siin kajastatakse ka muude varade müügitulu 10,0 tuh. eurot (vallale mittevajalike sõidukite müük).

2. KULUD

Valga valla 2020. aasta eelarve on koostatud silmas pidades säästvat majandamist. Kõikides valdkondades on tegevuskulude planeerimisel arvestatud võimalikke kokkuhoiu momente. Miinimumpalk kasvab 540 eurolt 584 eurole, s.o 44 eurot, ehk 8%. 2020. aasta eelarves planeeritakse 4% palgatõus miinimumpalga lähedast palka saavatel töökohtadel (lasteaiaõpetajate abid, koduhooldustöötajad). Arvestatud on haridustöötajatele riigi poolt kehtestatud pedagoogide palga miinimumiga (1315 eurot) ja lasteaia pedagoogide soovitusliku miinimumiga (90% üldhariduskooli pedagoogi palga alammäärast so 1185 eurot), mis teeb palgatõusuks 5,2%. Huvihariduses töötavate pedagoogide palk on arvestatud samuti üldhariduskooli pedagoogi miinimumääraga.

Kütte, elektri ja vee arvestuse aluseks on tegelikult tarbitud energia perioodil nov 2018 – okt 2019. Muude kulude osas on kavandatud säilitada senist taset. Kulud on planeeritud põhimõttel, et vald oleks ka edaspidi jätkusuutlik – kõik jooksvad kulud kaetakse aasta jooksul laekuvate tuludega (põhitegevuse tuleml on 1 048 062 eurot) ja samas kaetakse ka see osa finantseerimistehingutest, mis puudutab kohustuste tagasimaksmist.

Eraldatavates toetustest ligi poole moodustavad sotsiaalabitoetused füüsilistele isikutele (vt p 2.7.3). Tegevuskuludeks eraldatakse toetust kultuurile ja spordile, huvihariduseks (vt täpsemalt 2.5., 2.6.) ning ühistranspordi korraldamiseks. Toetuste all on planeeritud ka erinevate liikmemaksude tasumine.

Muude kulude koosseisus on 2020. aastal lisaks reservfondile planeeritud ka projektide omaosalus (väikesed projektid).

Tabel 4. Põhitegevuse kulude jaotus

Kulu liik	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Personalikulud	11 336 645	12 093 331	12 316 091	1,8%
Majandamiskulud	5 995 500	5 399 671	5 419 325	0,4%
Antavad toetused	2 121 656	1 960 931	2 182 623	11,3%
Muud kulud s.h. Reservfond	1 713	138 093	196 838	42,5%
Kokku tegevuskulud	19 455 514	19 592 026	20 114 877	2,7%

Vastavalt KOFS-ile peab kohaliku omavalitsuse põhitegevuse kulud olema jaotatud vähemalt antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks. Valga Vallavolikogule kinnitamiseks

¹ 2019. aasta tasandus- ja toetusfondi vahendite jaotus seisuga 25.11.2019
<https://www.rahandusministeerium.ee/et/kov/finantseerimine>

esitatavas eelarves on põhitegevuse kulud jaotatud lisaks tegevusvaldkondade ja tegevusalade lõikes.

2.1. Valitsemine e üldised valitsussektori teenused

Tabel 5. Valitsemise kulude jaotus

	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Volikogu	152 599	199 550	196 075	-1,7%
Vallavalitsus	1 796 316	2 031 701	1 989 907	-2,1%
Reservfond (sh projektide omaosalus)	0	136 218	194 963	43,1%
Muud teenused	608 615	155 000	140 000	-9,7%
Valitsemine kokku	2 557 530	2 522 469	2 520 945	0%

Volikogu (tegevusala 01111) ja vallavalitsuse (tegevusala 01112) kulud on planeeritud lähtuvalt volikogu poolt kehtestatud valla struktuurist ja valitsuse käsutuses oleva taristu ülevõlupidamise vajadusest. Tsentraliseeritult toimub varustamine kantseleitarvete ja puhastusvahenditega. Telefonid on kulude kokkuhoiuks kontsernis.

Siia on planeeritud kõigi valla teenistuste personali- ja majandamiskulud, IT programmide arendused, valla sümboolikaga meenete soetamine, valla ajalehe väljaandmiskulud, linna aukodaniku preemia. Liikmemaksud (tegevusala 01600) on planeeritud vastavalt valla kuulumisest erinevatesse ühendustesse, millest ligi 70% moodustab liikmemaks Valgamaa Omavalitsuste Liidule. Reservfondi hulgas kajastatakse ka vahendid projektide omaosaluseks.

2.2. Avalik kord (tegevusala 03100)

Avaliku korra tagamise finantseerimine ei kuulu omavalitsuse otseste kohustuste hulka. Samas on vald huvitatud turvalisusest oma territooriumil. Selle valdkonna alla kuuluvad ka kõik valvekaamerate seonduvad kulud kogu valla territooriumil.

2.3. Päästeteenistus (tegevusala 03200)

Siia on planeeritud Karula vabatahtliku tuletõrjeüksuse toetamine summas 3,0 tuh. eurot

2.4. Majandus, keskkonnakaitse ning elamu- ja kommunaalmajandus

Tabel 6. Majandusvaldkonna kulude jaotus

	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Majandus	668 406	600 656	605 756	0,8%
Keskkonnakaitse	478 121	489 000	495 500	1,3%
Elamu- ja kommunaalmajandus	1 190 779	1 235 625	1 245 315	0,8%
Majandus kokku	2 337 306	2 325 281	2 346 571	0,9%

2.4.1 Majandus

Majanduse eelarve sisaldab kulusid:

- maakorraldusele – munitsipaalmaade mõõdistamine, geodeetiliste uurimistööde läbiviimine, teostusmõõdistamised jms., aga ka kulusid planeerimisega seotud tegevustele (tegevusala 04210);
- metsandusele – valla metsa majandamine ja sellega seotud tööde tellimine ja järelevalve; metsatöölise töötasu (tegevusala 04220);
- teede ja tänavate korrashoiule ja remondile – kruusateede hõõveldamine, kruusa ja killustiku vedu, teetruupide parandus, kraavitus jne ning kulud liikluskorraldusele (tegevusala 04510);

- dotatsiooni ühistranspordi korraldamiseks (tegevusala 04512). Kulud on planeeritud tuginedes vallas seni tehtud kulutuste mahule.

2.4.2 Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse sisaldab kulutusi prügi ja ohtlike jäätmete käitlemiseks, kohustusliku prügilate seire korraldamiseks, suurjäätmete kogumiseks (nii jäätmejaamas kui korraldatavates kogumisringides, tegevusala 05100). Siia kuuluvad teede ja tänavate aastaringse hoolduse kulud Valga linnas ja maapiirkondade talihooldus ning teeäärte niitmine suveperioodil summas 370,0 tuh. eurot, (tegevusala 05101). Siin kajastatakse ka valla haljastuse korraldamine, puude hooldus (tegevusala 05400).

2.4.3 Kommunaalmajandus

Kommunaalmajandus sisaldab kulutusi tänavavalgustusele (tegevusala 06400), heakorrale, linnasauna, raudteejaama ja rannamaja ülevalpidamiseks, kalmistute haldamiseks, hulkuvate loomade probleemi lahendamiseks ja loomade varjupaiga teenuse kasutamine, samuti vallahoolduse autopargi ülevalpidamise kulud (tegevusala 06605). Siia kuuluvad ka kulud valla vara haldamisele - vara kindlustamine, valve, hooldus, käidukorralduse tellimine, vallale kuuluvate korterite haldamine, lagunenuid ehitiste lammutamise korraldamine jne; ekspertiiside tellimine, projektide hindamine, teadete avaldamine, ehitus- ja remondikäigu jäädvustamine jms. Personalikulude all on planeeritud vahendid vallavalitsuse abiteenistuse töötajate töötasudeks vastavalt kinnitatud struktuurile: hoonete ja tänavate koristajad, sauna töötajad, kalmistuvahid, autojuht, mehhanisaator, traktorist ja hooajatöötajatele (sh. rannavalve). Personalikulude kasv on tingitud töötasu alammäära tõusust.

2.5. Tervishoid (tegevusala 07600)

Tervishoiu eelarvesse on planeeritud vallaarsti personalikulu kuni 31.01.2020 (vallaarsti ametikoht koondatakse alates 03.02.2020) ja Taheva piirkonna perearsti tegevuse toetamine.

Tabel 7. Tervishoiu kulud

	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Tervishoid	6 794	7 300	4 520	-38,1%

2.6. Vaba aeg, kultuur ja sport

Tabel 8. Vaba aeg, kultuur ja sport kulude jaotus

	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Sporditegevus ja spordirajatised	578 853	548 200	551 915	0,7%
Kultuuriasutused ja -kollektiivid, noorsootöö	1 649 780	1 606 120	1 662 910	3,4%
Vaba aja üritused (kultuur- ja sport)	279 611	121 700	136 700	12,3%
Vabaaeg, kultuur, sport kokku	2 508 244	2 276 020	2 351 525	3,2%

2.6.1 Sport

Spordi kuluvaldkonna all on kulud Valga Spordi majandamiseks (koos Jaanikese Motokompleksiga, tegevusala 08102) sportimisvõimaluste loomiseks vallas asuvatel erinevatel mänguväljakutel (talvel ka suusaradade tegemine ja uisuväljaku korrashoidmine) ja ekstreemspordihallis (tegevusala 08103). Spordiklubide finantseerimine prioriteediga noortesportile on kajastatud tegevusaga 08102 (harrastusklubide toetus, pearaha, treeningtunnid arvestatud samas mahus 2019. aasta eelarvega). Siin on arvestatud ka lepingute alusel meistriliga meeskondade toetamisega.

2.6.2 Noorsootöö ja noortekeskused (tegevusala 08107)

Siin kajastatakse Avatud Noortekeskuse, mis ühendab kõiki ühinenud valdade noortekeskusi ülalpidamiskulusid. Muude toetuste all on planeeritud kulud noorsooprojektidele.

2.6.3 Vaba aja üritused (tegevusala 08109)

Spordiürituste läbiviimiseks on arvestatud 17,0 tuh. eurot ning kultuuriürituste korraldamiseks 119,7 tuh. eurot. Ürituste rahastamine sisaldab:

- esinejate honorarid koos maksudega,
- päeva- ja komandeeringukulud, transpordikulud,
- külaliskollektiivide ja esinejate vastuvõtukulud (majutamine ja vajadusel toitlustamine, lilled jne),
- reklaamtrükiste kulud (tint, tahm, paber jne.),
- kutsete, voldikute, infolehtede tarbeks minev materjal,
- reklaamiga seonduv kulu (ajaleht, raadio, tänavaloosungid, materjalid jne),
- üritusteks ruumide kujundamisega seotud kulud,
- vajadusel juurde tellitav heli-ja valgustehnika, rendid (lava, telgid jne.),
- fotojäädvustus,
- auhinnad, autasud, meened jne,
- tasu autorikaitsele,
- näituste, workshop`ide ettevalmistus- ja läbiviimiskulud.

Kultuuriürituste eelarvesse lisandub aasta jooksul vahendeid sihtotstarbeliste toetustena (põhiliselt Kultuurkapitalist) ja piletitulust.

2.6.4 Kultuuriasutused ja – kollektiivid

- Valga Keskraamatukogu ühendab kõiki vallas tegutsevaid haruraamatukogusid ja teenindab kogu maakonna raamatukogusid. Sellest tulenevalt aitab tema kulutusi osaliselt katta riik, eraldades vahendeid töötajate palkade osaliseks katmiseks ja ka teavikute soetamiseks 2019. aastal oli toetus raamatukogule 138,5 tuh. euro, 2020. aasta eelarves toetus ei tõuse (tegevusala 08201).
- Valga vallas tegutsevad Valga Kultuuri- ja Huvialakeskus koos kinoga (tegutseb Kultuurikeskuse ruumides eraldi kuluarvestusega), Tsirguliina Rahvamaja koos Laatre vabaajakeskusega, Lüllemäe Kultuurimaja, Hargla Maakultuurimaja, Öru Kultuurikeskus (tegevusala 08202). Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses käib ringides 215 last, kellest 20 - 30 mitmetes ringides. Huviringis õppimine on tasuline - 5 eurot kuus. Selle tegevusalaga on kajastatud ka toetused MTÜdele, sh kogukondade arendamise (nn külaliikumise) projektitoetusteks 40,0 tuh. eurot ja kultuurikollektiivide tegevustoetuseks summas 102,0 tuh. eurot.
- Valga Muuseum on leidnud tunnustust enda korraldatud üritustega. Muuseumi tegevust finantseeritakse peamiselt Kultuuriministeeriumi toetusel, 2019. aastal oli see 128,4 tuh. eurot (2020. aasta eelarves ei ole toetuse tõusu ette nähtud), valla osalus muuseumi tegevuskuludes 2020. aastal on 8,0 tuh. eurot. 2020. aastal on iga-aastase muuseumide gaala korraldajaks Valga Muuseum, vald panustab ürituse läbiviimisse 15,0 tuh. eurot. Muuseumide tegevusalaga kajastatakse ka tegevustoetust SA -le Valga Isamaalise Kasvatuse Püsiekspeitsioon summas 100,0 tuh. eurot, mille kaasrahastajateks on Siseministeerium ja Kaitseministeerium ning militaarjaloo festivali läbiviimise kulud summas 22,0 tuh. eurot (tegevusala 08203).
- Valga Raekoda kui muinsuskaitseobjekti ülalpidamiskulud ja Valga Jaani kiriku ning valdade muinsuskaitse objektide tegevuse toetamine (tegevusala 08207).

2.7. Haridus

Tabel 9. Hariduse kulude jaotus

	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Alusharidus (lasteaiad)	2 866 803	3 097 107	3 153 620	1,8%
Põhi- ja üldkeskharidus (koolid)	5 147 874	5 391 800	5 489 168	1,8%
Koolitoit	371 164	388 775	381 950	-1,8%
Huviharidus- ja huvitegevus	867 629	1 008 144	1 041 693	3,2%
Koolitransport	84 103	0	0	0%
Muu haridus (haridusüritused, toetus Eesti-Läti Instituudile)	44 205	24 750	24 750	0%
Haridus kokku	9 381 778	9 910 576	10 091 181	1,8%

2.7.1 Alusharidus (lasteaiad, tegevusala 09110)

Valga vallas tegutseb 8 lasteaeda (Sooru Lasteaed ühendati alates 01.07.2019 Tsirguliina Lasteaiaga, seetõttu on asutuste arv võrreldes eelmise aastaga vähenenud 1 võrra), kus käib 01.11.2019. aasta seisuga 607 last. Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on laste arv vähenenud 26 lapse võrra. Lasteaedade eelarve suureneb 2020. aastal peamiselt tööjõukulude suurenemise arvel. Lastevanemate kulud erinevate piirkondade lasteaedades on erinevad ja edaspidi planeeritakse kulusid võimaluse piires ühtlustada.

2.7.2 Põhikoolid ja gümnaasiumid (tegevusalad 09212, 09213)

Valga vallas on viis põhikooli – Valga Põhikool, Valga Priimetsa Kool (vene õppekeelega), Tsirguliina Kool, Hargla Kool, Lüllemäe Põhikool ning Õru Lasteaed-Algkool, nende kulud kajastatakse tegevusalaga 09212. Siin on kajastatud ka Valga Gümnaasiumile eraldatud õppetoetus summas 12,0 tuh. eurot

Täiskasvanute gümnaasiumina tegutseva Valga Kaugõppegümnaasium (KÕG) õpetajate tööjõukulud on kajastatud tegevusalaga 09213 (riigi toetus gümnaasiumiõpetajate tööjõukuludeks).

Seisuga 10.11.2019 õpib Valga valla koolides kokku 1449 õpilast, nendest põhikooliastmes 1323 ja gümnaasiumiastmes KÕG-s 126 last. Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on õpilaste arv põhikooliastmes vähenenud 57 õpilase võrra. Samas on 31 võrra suurenenud mittestatsionaarses õppes õppijate arv Valga KÕG-s.

Kõikidele päevases õppes õppivatele lastele on eelarves ette nähtud tasuta koolilõuna ja jätkub koolipiima ja -puuvilja programm. Riigi poolt on ette nähtud päevases õppes õppivatele lastele koolitoidu dotatsiooniks 1 euro koolipäeva kohta, tegelik kulu on keskmiselt 1,65 eurot päevas. Vahe makstakse kinni valla eelarvest (tegevusala 09601).

Õpetajate tasustamisel lähtutakse riigi poolt kehtestatud palga alammäärast (1315 eurot). Kohaliku omavalitsuse poolt tasustatavate tugispetsialistide (logopeed, eripedagoog, sotsiaalpedagoog ja psühholoog) ja huvikooli õpetajate töötasu on arvestatud samas määras. Lasteaiaõpetaja palk on arvestatud 90% õpetaja töötasu alammäärast, magistrakraadiga lasteaiaõpetaja töötasu on arvestatud samas määras õpetaja töötasu alammääraga.

Seadusest tulenevalt tuleb omavalitsusel tasuda enda elanike registris olevate, aga teistes omavalitsustes õppivate ja lasteaedades käivate laste hariduskulud, hariduskuludes osalemiseks on 2020. aastal 150,0 tuh. eurot. Need kulud on planeeritud vastavalt tegevusalale alushariduse (09110) ja põhihariduse (09212) koodidega.

Jätkatakse ka Läti-Eesti Instituudi rahastamist 12,0 tuh. euroga (tegevusala 09400).

Kulusid koolitranspordile 2020. aasta eelarves ei planeerita, sest vajadus puudub.

2.7.3 Huviharidus ja huvitegevus (tegevusala 09510)

Selle tegevusalaga kajastatakse Valga Muusikakooli kulusid summas 620,1 tuh. eurot. 2019/2020 õppeaastal õpib koolis 218 last ja 11 täiskasvanut. Muusikakoolis õppimine on tasuline - olenevalt õppemahust 10, 12 või 15 eurot, täiskasvanuõpe 25 eurot kuus.

Sama tegevusala all kajastatakse ka riigi poolt rahastatavat huvitegevust. Eelarves on planeeritud kulud vastavalt riigi poolt eraldatud toetusele summas 397,5 tuh. eurot. 2019. aastal said toetust huvitegevuse korraldamiseks Valga Kultuuri- ja Huvialakeskus, Lüllemäe Kultuurimaja, Valga Avatud Noortekeskus, Valga Muuseum, Valga sport, Valga Põhikool, Tsirguliina Kool, Lüllemäe Põhikool, Valga Muusikakool. 2020. aasta jaotus asutuste vahel täpsustatakse huvitegevuse kavas.

Selle tegevusalaga kajastatakse ka huviharidusega seotud haridusteenuse ostmist muudelt isikutelt summas 24,0 tuh eurot (Valga Kunstikool).

Haridusürituste läbiviimiseks on planeeritud kulud tegevusalaga 09800 summas 12 750 eurot.

2.8. Sotsiaalne kaitse

Tabel 10. Sotsiaalse kaitse kulude jaotus

	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve	2020 vs 2019
Hoolekandeesutused	1 228 276	1 211 790	1 236 990	2%
Teenused ja toetused	665 912	777 133	858 388	9,5%
Toimetulekutoetus	715 306	544 357	687 657	26,3%
Sotsiaalne kaitse kokku	2 609 495	2 533 280	2 783 035	9%

2.8.1 Hoolekandeesutused

Valga valla eelarvest ostetakse üldhooldekodu teenust kõige suuremas mahus AS-lt Valga Haigla (~45 inimesele), MTÜ-lt Paju Pansionaadid ning SA-lt Taheva Sanatoorium. 2020. aasta eelarves on selleks planeeritud 350,0 tuh eurot. Valla allasutusena tegutseb Karula Hooldemaja, kus on kohti 18-le hoolealusele (tegevusala 10200).

Valga Linna Töötute Aktiviseerimiskeskus tegeleb töötute probleemide lahendamise ja nende koordineerida on ka kortertüüpi varjupaik isikutele, kes ise ei ole suutnud endale elamisvõimalust soetada (10600). Sama tegevusalaga kajastatakse ka Õru päevakeskuse, Laatre Sotsiaalimaja ja Hargla Sotsiaalimaja kulud.

Vanemliku hoolitsuseta lastele pakub asendushooldusteenust Valga Perekeskus Kurepesa, mis on valla allasutus. Laste käsutuses on paarismaja (kahele perele), kus kohti 12 lapsele. Laste turvatoa ja lapsehoiu- ning muude tugiteenuste osutamiseks renditakse kuni Kungla 12 hoone renoveerimisperioodi lõpuni ruume AS-lt Valga Haigla. Asenduskodu eelarve planeerimisel on arvestatud kehtestatud pearahaga ühele lapsele, hoiu- ja tugiteenustest laekuva rahaga ning puudu jääva osa katab vald (tegevusala 10400). Valga vallast on asendushooldusel 22 last (november 2019 seis, võrreldes eelmise aasta sama ajaga on teenusel olevate laste arv vähenenud 10 võrra), nendest 6 last elab Valga Perekeskuses Kurepesa. Asendushooldusteenuse ostmiseks teistelt asutustelt on planeeritud 240,0 tuh. eurot.

2.8.2 Sotsiaalabi teenused ja toetused

Sotsiaalabiteenuste kulude all on 19 koduhooldustöötaja kulud, teenusega on kaetud kogu vald (tegevusala 10201). Toetused on ette nähtud puuetega inimestele, vähekindlustatud peredele ja sihtrühma toetused nagu lapse 3-osaline sünnitoetus, esimesse klassi astujate toetus, matusetootus jne. (tegevusalad 10121, 10402, 10702). Kõige suuremaks toetuse liigiks on toimetulekutoetus (tegevusala 10701), mida makstakse riiklikest vahenditest. Teiste toetuste 2020. aasta eelarvesse planeerimisel on aluseks 2019. aastal tegelikult makstud toetuste juhtude arv, arvestatud on ka toetuse määrade tõusuga alates 01.01.2020.

3. INVESTEERIMISTEGEVUS

Finantsjuhtimise seaduse kohaselt kuuluvad investeerimiseelarve tuludesse hoiustelt saadavad intressid, tulu varade võõrandamisest ja investeringuteks saadavad toetused ja kuludesse laenudelt makstavad intressid tehtud investeringute kulud. Kuna ka laenude intressid on kavas maksta tagasi põhitegevuse tulemi arvelt, siis võetakse koos põhitegevuse eelarvega vastu ka osaline investeringute eelarve. Täpsem investeringute eelarve objektide lõikes koos katteallikatega võetakse vastu 2020. aastal pärast 2019. aasta kokkuvõtete tegemist lisaelarvega.

4. FINANTSEERIMISTEHINGUD

Finantseerimistehingute eelarves kajastuvad laenude tagasimaksed ja uute laenude võtmine. Kuna hetkel koostatud eelarve kajastab põhitegevuse tulude arvelt tehtavaid kulutusi, siis planeeritavaid uute laenude võtmist see ei sisalda, küll aga laenulepingute järgseid tagasimakseid ja intressikulusid, mida kavatsetakse tasuda põhitegevuse eelarve tulemi arvelt.

Tabel 11. Laenude teenindamine

	Laenu tagastamine	Intress	Kokku	Laenu jääk 31.12.2020	Lõpp-tähtaeg
Valga viaduktide laen	47 592	900	48 492	47 451	2021
Valga KIK-I laen	34 833	500	35 333	121 913	2024
Valga KIK-I II laen	111 110	9 000	120 110	888 877	2028
Valga KIK-I III laen	49 628	6 000	55 628	645 164	2033
Valga Võru tn 2017 laen (Danske)	240 000	13 000	253 000	1 680 000	2027
Karula Danske	3 166	315	3 481	25 329	2028
Valga Swedbank	36 000	20 000	56 000	1 928 000	2028
Valga 2019	36 000	25 000	61 000	1 464 000	2029
Uus laen 2020		14 000	14 000	3 000 000	2030
Valga koolihoone rek.laen SEB	320 000	15 000	335 000	1 060 000	2023
Karula SEB 2017	40 000	3 200	43 200	280 000	2027
Karula SEB 2013	612	100	712	0,00	2020
Tõlliste SEB 2010	12 776	400	13 176	0,00	2020
Kapitalirent traktor Multione 8.4s	7 710	1 220	8 930	43 357	2024
Kokku	939 427	108 635	1 048 062	11 184 091	

Kaie Karist

finantsjuht

29.11.2019

Kaie.karist@valga.ee